

Oświadczenie złożone przez senator Ewę Matecką na 47. posiedzeniu Senatu w dniu 4 sierpnia 2022 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

Rząd PiS i jego poszczególni przedstawiciele od niemal samego początku dążą do marginalizacji organizacji pozarządowych i niezależnych instytucji. W ich miejsce często powołuje fasadowe gremia, których jedynym zadaniem jest odsunięcie od obszaru decyzji tych podmiotów, które mogłyby okazać się nieprzychylnie władzy i pozostawać poza jej kontrolą.

Rażącym przykładem tej praktyki okazuje się blokada działań Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych w relacjach międzynarodowych. Mowa tu o związku stowarzyszeń, które reprezentują młodzież zarówno w kraju, jak i za granicą. PROM łączy 30 rozmaitych organizacji, co przekłada się na liczbę 250 tysięcy członków. W skład rady wchodzi m.in. takie organizacje, jak: Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Prawa, Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Stowarzyszenie „Młodzi Demokraci”, Związek Młodzieży Wiejskiej, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny, Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej czy Centrum Inicjatyw UNESCO. Nie ma w Polsce szerszej i bardziej reprezentatywnej dla środowiska młodzieżowej organizacji uznawanej w Europie. Tymczasem rząd w sposób nieuprawniony odsunął PROM od wszelkich działań w ramach Europejskiego Roku Młodzieży koordynowanego przez Komisję Europejską we współpracy z Parlamentem Europejskim, państwami członkowskimi, władzami regionalnymi oraz – co kluczowe – z lokalnymi organizacjami młodzieżowymi i samą młodzieżą. Inicjatywy realizowane w ramach Europejskiego Roku Młodzieży otrzymują wsparcie w wysokości 8 milionów euro z programu „Erasmus+” i Europejskiego Korpusu Solidarności. Znaczny wkład w realizację celów i działań tego Europejskiego Roku Młodzieży wniosą również inne programy i instrumenty unijne. Młodzi Europejczycy otrzymują wiele możliwości zdobycia wiedzy, umiejętności i kompetencji. W ramach trwającego Europejskiego Roku Młodzieży powinny odbywać się konferencje, panele tematyczne, kampanie informacyjne oraz szeroko zakrojona działalność promocyjna. W Polsce albo w ogóle nie ma na to miejsca, albo odbywa się to na mikroskopijną skalę.

W świetle decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady za organizację uczestnictwa w Europejskim Roku Młodzieży na poziomie krajowym odpowiadają państwa członkowskie. W tym celu wyznaczają koordynatorów krajowych. Zapewniają również aktywny udział i zaangażowanie osób młodych i młodzieżowych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym krajowych rad młodzieży, jeśli takie istnieją. Polska Rada Organizacji Młodzieżowych jest więc zgodnie z tymi zapisami naturalnym partnerem, co sprawia, że powinna zostać włączona w procesy decyzyjne, konsultacyjne, organizacyjne i wykonawcze dotyczące zadań związanych z Europejskim Rokiem Młodzieży. Tymczasem rząd zdecydowanie i bez konsultacji wyklucza Polską Radę Organizacji Młodzieżowych z wszystkich możliwych form współuczestnictwa w kształtowaniu polityki młodzieżowej, łącznie z funduszami i uczestnictwem w gremiach opiniujących choćby działania ministerstwa edukacji narodowej.

W świetle tych faktów proszę o pilną odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy, a jeśli tak, to kiedy i w jaki sposób, rząd zamierza zaangażować się w działania związane z Europejskim Rokiem Młodzieży oraz z jakich powodów Polska Rada Organizacji Młodzieżowych jest systematycznie izolowana i nie ma możliwości uczestniczenia w tym projekcie?

2. Czy Polska Rada Organizacji Młodzieżowych zostanie finalnie uwzględniona w działaniach rządu, w tym szczególnie przy organizacji Europejskiego Roku Młodzieży, jako naturalny partner?

Ewa Matecka